

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
англійської філології
№ 1 від 28 серпня 2020 року
Завідувач кафедри
 В. А. Ущина

КОГНІТИВНО-НАРАТОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	014 Середня освіта
Освітньо-професійна програма	Мови і література (англійська).
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	IV (денна), IV (заочна)
Семестр	VIII (денна), VIII (заочна)

Луцьк 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 014 Середня освіта Мова і література (англійська)/Середня освіта. Англійська мова.	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год / 3 кредити		Рік навчання 4
		Семестр 8
		Лекції 16 год.
		Практичні (семінарські) 12 год. Консультації 6 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 56 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		<i>Англійська</i>

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Зочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 014 Середня освіта Мова і література (англійська)/Середня освіта. Англійська мова.	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 4
		Семестр 8-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 4 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 64 год.
	Консультації 12 год.	
Мова навчання		<i>Англійська</i>

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Беяков Олександр Олександрович
Науковий ступінь	Немає
Вчене звання	Немає
Посада	Старший викладач
Контактна інформація	м.т. (050) 67-188-76
	beljakov_alex@yahoo.com
Дні занять	(посилання на електронний розклад)
	Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських

	занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.
--	---

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «КОГНІТИВНО-НАРАТОЛОГІЧНИЙ аналіз художнього тексту» призначена для студентів 4 року денної форми та 4 року заочної форми навчання факультету іноземної філології. Когнітивний ракурс вивчення нарративу передбачає опис його мовних структур з врахуванням їхньої кореляції із когнітивними структурами людської свідомості, що відбиває навколишній світ у вигляді ментальних репрезентацій. Нові сфери наукового знання, що з'явилася в останні десятиліття—когнітивна поетика, когнітивна стилістика і когнітивна наратологія—акцентували увагу на провідній ролі когнітивної діяльності людини у процесі породження та сприйняття художнього тексту. Сферу аналізу когнітивної наратології охоплює численні аспекти когнітивної діяльності учасників літературної комунікації. **НАЙБІЛЬШ ПРОДУКТИВНИМИ Є ДОСЛІДЖЕННЯ**

-----НАРАТИВНОЇ ПЕРСПЕКТИВИ У ФІКЦІОНАЛЬНИХ І НЕФІКЦІОНАЛЬНИХ ТЕКСТАХ (У. ван Пір, С. Четмен, Д. Херман);

-----процесів формування ментальних репрезентацій у свідомості персонажів та функціонування текстових підказок, що викликають певні інференції у свідомості читача (Дж. Бут, Д. Коен, А. Палмер, Л Зуншайн);

-----емоцій та емоційного дискурсу шляхів їх активування певними типами наративних текстів (Д. Херман, П Хоган);

-----спектру когнітивних процесів, що підтримують читацькі інференції щодо часо-темпорального профілю конкретного світу історії (storyworld), а також критеріїв визначення поняття наративності (М. Флюдернік, Р. Герріг, М.-Л. Райан);

-----текстуальних і когнітивних факторів, що впливають на виникнення ефекту наративного саспенсу, цікавості та збентеження і, ширше, ---на стратегії обробки текстової інформації, що спричиняють ці афективні реакції (М. Перрі, М. Стернберг)

Вітчизняні традиції аналізу наративних текстів передбачають застосування інноваційного підходу до розуміння художнього твору як певної «ментальності» специфічного сприйняття автором дійсності та його відношення до реальності, що втілені крізь призму світобачення письменника (Р. І.Савчук)

НОВА ПАРАДИГМА в наратології--КОГНІТИВНА НАРАТОЛОГІЯ—створює запит на говий методологічний інструментарій,

який дозволить встановити і описати зв'язок наративу з мисленням, його концептуальними структурами, когнітивними операціями, принципами структурування знання та обробки інформації.

КУРС когнітивно-нараторологічного аналізу художнього тексту враховує вітчизняну традицію (когнітивно спрямованою) аналізу нарративних текстів. В руслі такого підходу детально розглядаються особливості **художнього мислення автора**, зафіксовані за допомогою символічних та метафоричних знаків, вписаних у текстову тканину його творів (О. Воробйова, О. Кагановська); розробляються принципи **когнітивної теорії образності** (Л. Белєхова) та **поетико-когнітивного аналізу** художнього тексту (В. Ніконова); визначається специфіка модерністського і постмодерністського художнього дискурсу (О. Бабелюк, М. Ткачук); досліджуються **нарративні прийоми** (С. Волкова) та відбудовуються **нарративні схеми** (І. Бехта); аналізується відповідність дискурсивних і текстових характеристик художнього наративу як такого (В. Андреева)

Об'єктом цього курсу є художній текст як нарратив, який взаємодіє з концептуальними структурами, когнітивними операціями, принципами структурування знання та обробки інформації

Предметом курсу є, по-перше, особливості сприйняття художнього тексту з огляду на характер концептуалізації (тобто осмислення світу людиною) і на специфіку когнітивних процесів раціональної і емоційної обробки інформації. По-друге, розкриття задуму автора художнього тексту крізь призму взаємодії когнітивної лінгвістики і нараторології.

2 Пререквізити. Підґрунтям для викладання курсу **КОГНІТИВНО-НАРАТОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ** є врахування цілісного та системного наукового світогляду з використанням знань в сфері філософії, літературознавства, а також **ІСТОРІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУР**. При вивченні цієї дисципліни використовують знання, отримані з **МОВОЗНАВСТВА** («література є мистецтвом слова»), естетики і психології художньої творчості.

До **постреквізитів** (дисциплін, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі **КОГНІТИВНО-НАРАТОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ**) належать «Новітні тенденції літературного процесу», **лінгвістика тексту**, **когнітивна поетика**

3. Мета КОГНІТИВНО-НАРАТОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ полягає у **ОПАНУВАННІ НОВОЮ ПОРАДИГМОЮ** інтерпретації художнього тексту: парадигмою, яка

враховує, з одного боку, існування наративної структури художнього тексту, а, з іншого, – кореляцію цієї структури з когнітивними процесами людської свідомості

Основні завдання КОГНІТИВНО-НАРАТОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО тексту є такі:

1. ознайомити студентів з базовими поняттями когнітивно-наратологічного аналізу художнього тексту
2. обгрутувати можливість інтерпретації художнього твору з огляду на взаємодію когнітивної лінгвістики і наратології;
3. сприяти усвідомленню художнього наративу як процесу перетину когнітивної і соціальної психології, лінгвістики, літературознавства і КОГНІТИВНОЇ НАРАТОЛОГІЇ;
4. навчитися досліджувати художній текст крізь призму таких понять як дискурсивний світ; текстуальний світ; схеми мови; схеми тексту і схеми світу; рівні інформативності; концептуальна інтеграція; модольні світи персонажів; концептуальна метафора, резонанс.
5. опанувати методикою КОГНІТИВНО-НАРАТОЛОГІЧНОГО тлумачення [ІНТЕРПРЕТАЦІЇ] художнього творів з нетрадиційною (аномальною) структурою і семантикою (твори письменників модерністів і постмодерністів)

4 Результати навчання (компетентності). У результаті вивчення даного курсу студенти будуть володіти такими компетенціями:
-----Висувати гіпотези наводити аргументовані докази і формулювати висновки щодо конкретних аспектів змістоформи художнього твору;
-----Брати участь у читацьких конференціях (обговореннях художнього твору) з використанням КОГНІТИВНО-НАРАТОЛОГІЧНОЇ термінології;
-----Навички критичного мислення, яке ґрунтується на усвідомленні художнього твору як емергентного і синергетичного процесу взаємодії КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ І НАРАТОЛОГІЇ;
----- Вбачати у художньому творі можливість **ПЛЮРАЛІСТИЧНОЇ** інтерпретації, яка сповідує принцип **ПОЄДНАННЯ НЕЗ'ЄДУВАНОВОГО** (Д. Затонський), **очуднення звичайного** і стандартного (В Шкловський), а також принцип **незавершуваності і непередбачуваності** людської природи (**“СТРАТЕГІЯ ЗАПЕРЕЧЕННЯ”** за В Ізером)
-----КОМПЕТЕНЦІЇ здійснювати наступні аналітичні операції» **КЛАСИФІКАЦІЇ**---порівняння---інференції (формулювати висновки)---обґрунтування---аргументування і контр-аргументування.
-----СТРАТЕГІЯ ВИВЧЕННЯ КУРСУ---ВІД КЛІПОВОГО МИСЛЕННЯ до МИСЛЕННЯ, що вимагає численних інтерпретацій, можливостей піддавати

сумніву гіпотези інших студентів (і навіть свої власні гіпотези і висновки) [FALLIBILITY], усвідомлення пріоритету питань над готовими стверджувальними відповідями, скопійованих з сайтів електронної мережі.

5 Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. THE Fundamentals of Cognitive Narratology as a Tool of a Literary TEXT ANALYSIS							
Тема 1. The scope of Cognitive Narratology. The basic concepts and theoretical aspects of a Cognitive-Narratological Approach to a literary text	17	4	2		10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. Cognitive Narratology as an interdisciplinary approach to a literary text (discourse). Narratological or/and cognitive dimensions	17	4	2		10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 1	34	8	4		20	2	10
Змістовий модуль 2. The Methods and Techniques of COGNITIVE NARRATOLOGY in USE							
Тема 3. THE TEXT WORLD THEORY AS a TOOL OF A LITERARY TEXT Analysis.	13	2	2		8	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 4. THE Characters' sub-worlds (deictic, attitudinal, epistemic, hypothetical) FICTIONAL MINDS	13	2	2		8	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 5. Focalized Narratives as the character's modal sub-world	13	2	2		8	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 6. Conceptual Metaphors (Micro-and Megametaphors)	17	2	2		12	1	ДС + ДБ + РК /
Разом за модулем 2	56	8	8		36	4	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Г / 30
Модульна контрольна робота 2							Г / 30
Усього	90	16	12		56	6	

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. The Fundamentals of Cognitive Narratology as a Tool of as Literary Text Analysis (Interpretation)							
Тема 1. The Scope of Cognitive Narratology: Narrative as Cognitive Endowment	15	2	1		10	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. COGNITOLOGY + narratology = new directions	14	2			12		ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. <i>FICTIONAL MINDS (THE CHARACTERS' SUNWORLDS)</i>	16	1	1		12	2	ДС + ДБ + РК / 10
Разом за модулем 1	45	5	2		34	4	20
Змістовий модуль 2. Cognitive Narratology in Use							
Тема The SCHEMATA AND FRAMES , scripts and their generation. The Scemata Theory (E. Semino)	14	2			10	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 5. How readers use cognitive frames and scripts to interpret literary texts.	13		1		10	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 6. Natural Narratology as method of literary text analysis	10	2	1		5	2	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 7. Conceptual Metaphors	8	1			5	2	ДС + ДБ + РК / 5
Разом за модулем 2	45	5	2		30	8	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т / 30
Модульна контрольна робота 2							Т / 30
Всього годин / Балів	90	10	4		64	12	

6 Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість Годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. The Scope of Cognitive Narratology	10	10	WHAT IS Cognitive Narratology? Interdisciplinary narrative theory.
Тема 2. The Structuralist Paradigm	10	12	Structuralist Narratology: gains and losses
Тема 3. The Contextualist Paradigm	10	12	Literary discourse as an interaction

Тема 4. THE Cognitive paradigm	10	14	HOW ARE People able to to build up complex interpretations of stories on the basis of very few textual cues?
Тема 5. Making sense of stories.(M. Fludernik).	10	14	TELLING, VIEWING, ACTING EXPERIENCING AND REFLECTING frames AS the factors of a story logic
Тема 6. Approaches To Narrative and Cognition	10	14	WHAT IS THE PROCESS OF RESONANCE ? (R. Gerrig, G. Egidi)
Тема 7. CONCEPTUAL METAPHOR	10	14	CONCEPTIAL METAPHORS OF ROBERT FROST'S "THE ROAD NOT TAKEN"
Разом:	56	64	

IV. Політика оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни “Літературознавчий аналіз художнього твору”

студент виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану семінарських занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку презентацій).

Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку рівня знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістових модулі (ЗМ), становить 40.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті студент представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному (семінарському) занятті знання студента оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації на одну із запропонованих тем (на вибір), або написання тез.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль може проводитись лише один раз згідно із розкладом проведення лекційних занять. Відсутність студента на

модульному тесті оцінюється у “0” балів. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою практики англійської мови. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів за модульний контроль після написання двох модульних контрольних робіт дорівнює 60.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши написання інформаційно-аналітичного реферату.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Ференц Н. С. Основи літературознавства: термінологі // Н. С. Ференц. – Київ : Знання, 2011. – 431 с.
2. Білоус П. В. Теорія літератури // П. В. Білоус – Київ : Академвидав, 2013. – 328 с3.
- 3 Марко В. П. Аналіз художнього твору // В. П. Марко . –Київ : Академвидав, 2013. – 280 с.
4. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту // Т. А. Єщенко. –Київ : Академія, 2009.--263 с.
5. Баррі П. Вступ до теорії. Літературознавство та культурологія [переклад з англ-ї Ольги Погинайко] // П. Баррі ----Київ: Смолоскип, 2008.-- -358 с
York: Oxford UP, 1992.----393 p.
6. Скорина Л. В. Аналіз художнього твору//Л.В. Скорина---Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2013.—424 с.
7. Stockwell Peter *Cognitive Poetics. An introduction*//P. Stockwell.-London and New York:Routledge, 2002.—193 p.
8. Herman D *Narrative Theory an the Cognitive Sciences.*//D.Herman.----*Narrative Inquiry* 11: P.1-34

9. Воробйова О. П. Когнітивна поетика в Україні: напрями досліджень [Електронний ресурс]/ О. П. Воробйова // Актуальні проблеми романо-германської філології в Україні та Болонський процес: [матеріали Міжнародної наукової конференції]/ Чернівецький нац. ун-т імені Ю. Федьковича. 25-26 листопада 2004 р. –Чернівці: ЧНУ, 2004. С. 37-38--- РЕЖИМ доступу [http //uaclip at ua/KOGNITIVNA POETIRA V UKRAINI 2004pdf](http://uaclip.at.ua/KOGNITIVNA_POETIRA_V_UKRAINI_2004pdf)
- 10 .Савчук Р І Когнітивна наратологія в контексті нових дослідницьких орієнтирів сучасної лінгвістики тексту [Електронний дискурс]/ Р. І. Савчук//Проблеми семантики слова, речення та тексту—2013.—Вип. 31—С. 214-220---Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21
11. Herman D. Cognitive Narratology [Electronic Resource]/D. Herman//The Living Handbook of Narratology.—2013.- Mode of Access: [http://wikis.sub.un-hamburg.de/lhn/index.php/COGNITIVE Narratology](http://wikis.sub.un-hamburg.de/lhn/index.php/COGNITIVE_Narratology)
- 12 Плуценнік Я. КОГНІТИВІЗМ У ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ/ Я. Плуценнік//Література. Теорія. Методологія/ [ред. Данути Улцької].-Київ: Києво-Могилянська академія ,2006. С. 414-438.